

7. Сапігура С.О. Сутнісно-дефінітивне визначення міжнародного виробничого аутсорсингу / С. О. Сапігура // Інноваційна економіка. - 2016. - № 1-2. - С. 198-205.
8. Тронько В.В. Переваги та недоліки аутсорсингу в контексті інтеграції підприємств у міжнародний ринок інформаційно-комунікаційних послуг / В. В. Тронько // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. - 2009. - Вип. 4. - С. 78-90.
9. Ніколенко О.В. Розвиток міжнародного аутсорсингу в контексті посткризових процесів / О. В. Ніколенко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - 2012. - Вип. 110(2). - С. 164-166.
10. Литвинюк А.Ю. Значення офшорингу та аутсорсингу у сучасному глобальному поділі праці / А. Ю. Литвинюк // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - 2012. - Вип. 110(2). - С. 162-163.
11. Кулиняк І.Я. Тенденції розвитку світового ринку аутсорсингу / Кулиняк І.Я., Глянцева О.І. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. –Вип. 24.2. – С. 259 – 264.
12. Маленко О. Б. Роль аутсорсингу в міжнародному бізнесі / О. Б. Маленко // Сучасні питання економіки і права. - 2012. - Вип. 2. - С. 56-59.
13. Дергачова В. В. Роль та значення міжнародного аутсорсингу: зарубіжний досвід та перспективи його впровадження в Україні / В. В. Дергачова, Д. В. Островерха // Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". - 2017. - № 14. - С. 93-99.

Данилевич Наталія,
к.т.н., доцент кафедри управління персоналом та економіки праці
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
n.danilevych@gmail.com

Щетініна Людмила,
к. е. н, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
sludval@ukr.net

Ващенко Євгеній,
студент факультету управління персоналом, соціології та психології
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
super.vashchenko@ukr.net

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Анотація. Запропоновано узагальнену схему стратегічного планування національної економіки України на довгостроковій основі. Згруповано напрями економіки в чотири квадранти з урахуванням сформованості двох ключових характеристик — високо-технологічності й конкурентоспроможності. Визначено параметри соціально орієнтованої моделі економічного розвитку.

Ключові слова: стратегія, конкурентоспроможність, інноваційність, види економічної діяльності.

Danylevych Nataliya,

Ph.D., Associate Professor

of Human Resource Management and Labour Economics Department,
SHEI «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman»

n.danilevych@gmail.com

Shchetinina Lyudmila,

Ph.D., Associate Professor,

of Human Resource Management and Labour Economics Department,
SHEI «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman»

sludval@ukr.net

Vaschenko Evgeniy,

student of the Faculty of Personnel Management, Sociology and Psychology
SHEI «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman»

super.vashchenko@ukr.net

PRIORITY AREAS OF MODERNIZATION OF UKRAINE'S ECONOMY AT THE CURRENT STAGE

Abstract. A generic layout for long-term strategic planning of the Ukraine's national economy is proposed. The areas of the economy are grouped into four quadrants, all of which are taking into account the development of two key characteristics - high-tech and competitiveness. The parameters of the socially oriented model of economic development are determined.

Keywords: strategy, competitiveness, innovation, types of economic activity.

Визначення параметрів майбутнього будь-якої соціально-економічної системи ґрунтується на використанні методичного інструментарію стратегічного планування.

Досягнення високого рівня розвитку 2020 р. має відбуватися в короткостроковій перспективі (обрій 1), а термін до 2033 р. є довгостроковою перспективою (обрій 3) з проміжним 2025 р. (обрій 2), визначні точки будуть лежати у площині посилення існуючого

потенціалу для побудови нових стратегічних потужностей, що може слугувати теоретичним концептом розробки стратегії модернізації України (рис. 1).

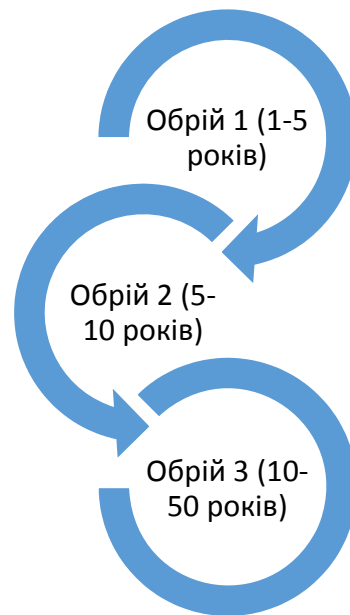

Рис. 1. Узагальнена схема стратегічного планування:
обрій 1 – посилення існуючого потенціалу,
обрій 2 – покращення чи заміна існуючого потенціалу,
обрій 3 – побудова нових стратегічних потужностей.
*побудовано автором.

Концепція модернізації України полягає у побудові нових стратегічних потужностей на основі посилення існуючого потенціалу.

За позитивними сценаріями збалансованого розвитку, головні якісні відмінності національної економіки полягатимуть у сформованості таких її характеристик, як висока технологічність і соціальна відповідальність. Така економіка генеруватиме високий попит на висококваліфікованих фахівців, акумулюватиме значні фінансові ресурси і трансформуватиме їх на інноваційній основі в довгострокові інвестиції.

За висновками Інституту суспільно-економічних досліджень (ІСЕД), інструментами забезпечення припливу значного інвестиційного ресурсу та інноваційних ідей, а, отже, і зміни моделі економіки та управління, мають стати чотири комплементарні реформи:

- зміна структури економіки України;
- реформа фінансового сектора;
- інвестиційна реформа;
- реформа системи управління державою [1].

Сучасні сектори національної економіки згруповано в чотири квадранти (матриця видів економічної діяльності) з урахуванням сформованості двох ключових характеристик — високо-технологічності й конкурентоспроможності як визначальних умов вибору інструментів державного регулювання щодо підтримки і стимулювання розвитку відповідних видів економічної діяльності.

Першу групу *«стратегічні лідери»* формують аерокосмічна галузь та ІТ-галузь. Державна підтримка для цієї групи є максимальною й різноманітною: пряме фінансування, податкові пільги для стимулювання найму висококваліфікованих кадрів та інвестицій в інновації, розширення наукових досліджень і розробок, здешевлення кредитів за допомоги існуючих і новостворених інституцій та інструментів розвитку.

До другої групи *«потенційні лідери»* належать такі галузі, як фармацевтика і виготовлення електронних та оптичних виробів. Щодо пріоритету спеціалізації високотехнологічних виробництв – держава зацікавлена в їх майбутньому розвитку без винятку, водночас нині вони ще не мають ринків збуту.

Третя група *«поточні лідери»* є основою сучасної національної економіки. Це сільське господарство і металургійна промисловість, при цьому додана вартість, яку вони генерують, відносно низька. Відтак ці сектори не потребують особливої державної підтримки за умови сформованості сильних позицій на зовнішніх ринках, і державі важливо забезпечити умови для їх розвитку. У таких галузях, як, наприклад, металургія, держава має сприяти переоснащенню виробництва в напрямі посилення енергоефективності й конкурентоспроможності.

Четверта група *«проблемні сфери»* – це галузі гірничого видобування, текстильне виробництво, а також виробництво автотранспортних засобів. Ці види економічної діяльності нині не генерують високої доданої вартості, але мають сформований потенціал внутрішнього попиту, тому мають бути підсилені задля розвитку внутрішнього ринку або через модернізацію перейти до іншої групи.

Необхідно виділити п'яту групу *«ключ від існування»*, яка не входить до існуючої матриці. Вона поєднує у собі військово-промисловий комплекс і медичну сферу. Це те, без чого неможливе наше існування вчора і завтра. Ці види економічної діяльності є нічим іншим, як стратегією майбутнього.

Україна може продовжувати займати нішу в міжнародному поділі праці, виходячи з пріоритетів короткострокового періоду та підтримуючи розвиток видів економічної діяльності групи *«поточні лідери»*, які втілюють конкурентні переваги чинників географічного розташування та природних ресурсів.

У розвинених країнах пріоритетне завдання забезпечення економічного зростання реалізується через ефективне використання зовнішніх і внутрішніх запозичень та їх інвестування у високотехнологічні напрями, які забезпечують інноваційну основу розвитку завдяки високій окупності в довгостроковій перспективі. Це види економічної діяльності відносяться до груп «стратегічні лідери» та «потенційні лідери».

Водночас група видів економічної діяльності «стратегічні лідери» є динамічною з огляду на прискорення темпів науково-технічного і технологічного розвитку.

Потенційно важливими для України є такі напрями:

- Адитивні технології, нові нано- та біоматеріали, відновлювальні джерела енергії, високоавтоматизовані виробництва.
- Роботизація (технології штучного інтелекту та інтелектуальних систем).
- Інформатизація (хмарні технології, мобільний зв'язок та портативні комп'ютери нових поколінь).
- Гуманізація (генна інженерія, нано- та біофармакологія, синтетична біологія).
- Екологізація (низьковуглецеві безвідходні виробництва, технологія відновлення екосистем і контролю забруднення).
- Космічна галузь (ракетобудування, космічні дрони, пускові установки, повний цикл розрахунків польотів та приземлень тощо).

Згідно концепту збалансованого розвитку України на основі посилення існуючого потенціалу для побудови нових стратегічних потужностей, драйверами майбутнього інноваційного стрибка мають стати види економічної діяльності груп «стратегічні лідери» та «потенційні лідери», які будуть доповнюватися новими видами економічної діяльності відповідно до реалізації пріоритетних напрямів науково-технічного й технологічного розвитку. В довгостроковій перспективі головний параметр національної економіки – її зростання – забезпечуватимуть високотехнологічні види економічної діяльності груп «стратегічні лідери» та «потенційні лідери», їх внесок в економічне зростання до 2033 р. може становити 50 %.

На макроекономічному рівні нову якість збалансованого розвитку національної економіки відображатимуть як нові структурні співвідношення з домінуванням високотехнологічних видів економічної діяльності, так і високі темпи економічного зростання й гідний рівень якості життя кожного громадянина.

Україна має до 2021 р. здійснити структурні реформи, які створять передумови для збалансованого розвитку і належного зростання. Як уже зазначалося вище, структурна трансформація національної економіки є механізмом інтеграції в міжнародні виробничі

ланцюги та адаптації її до зміни глобального попиту. Сутність структурних реформ полягає в переході від руху за інерцією до керованого розвитку, що вимагає зміни парадигми державного управління: від держави-монополіста на інформацію до держави-сервісу для громадян [2].

Головний акцент таких структурних реформ робиться на технологічній модернізації інфраструктури та промислового комплексу, де реіндустріалізація відбувається шляхом активної державної політики в сфері інновацій через створення національної мережі інноваційних центрів: технопарків, бізнес-інкубаторів, стартап-центрів, центрів технологічного трансферу.

За сучасних умов реально можливою стратегією структурних змін є поєднання заходів щодо посилення впливу громадянського суспільства, наближення до європейських стандартів і норм функціонування органів державної влади. Унаслідок структурних змін має відбутися значне послаблення дії чинників, що гальмують розвиток національної економіки як у середньостроковій, так і в довгостроковій перспективі. Відтак Україна отримає перспективу приєднання у 2033 р. до групи розвинених країн через надзвичайний амбітний стрибок (див. рис. 2), сутність якого полягає у структурній реформі державного управління та національної економіки, її розвитку енергоефективності, повноцінного використання внутрішнього потенціалу та зовнішніх можливостей.

Подальше наполегливе дотримання традиційних підходів до розвитку, притаманних існуючій моделі (збереження олігархічної моделі та економіки споживання), заморозить Україну як сировинного придатка світових лідерів.

Рис. 2. Амбітний стрибок України

Для національної економіки широкомасштабне запозичення нових технологій здатне активізувати розвиток сектора послуг, забезпечити зменшення трансакційних витрат (фінансові послуги онлайн, доставка товарів літаками-безпілотниками), підвищити загальну ефективність і пришвидшити подолання корупції (цифрова оплата адміністративних послуг), а також поліпшити доступ до освіти (онлайн курси).

Водночас каталізатором для здійснення Україною інноваційного стрибка є головний носій знань і навичок – людина. Проблематика людського капіталу – фактори безпеки, культури, науки, освіти, охорони здоров'я, потребує нагальної уваги з позицій майбутнього розвитку. Перетворити Україну на країну збалансованого розвитку, що є ключовою метою доктрини, здатні лише високоосвічені й щасливі люди, згуртовані ефективним управлінням навколо реалізації цілей збалансованого розвитку на інноваційній основі.

Список використаних джерел

1. Політика економічного прагматизму, Інститут соціально-економічних досліджень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://iser.org.ua/proekti/doslidzhennia/t-vperv>.
2. Звіт з глобальної конкурентоспроможності 2016-2017. The Global Competitiveness Report 2016-2017. World Economic Forum. Geneva, Switzerland, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fdlx.com/business-world/67485-rejting-konkurentosposobnosti-ekonomik-stran-2016-shvejcariya-lider-ukraina-na-85-meste.html>

Ільєнко Алла В.,

старший викладач,

кафедра управління персоналом та економіки праці,

ДВНЗ «Київський національний

економічний університет імені

Вадима Гетьмана»

ilyenko.alla@ukr.net

ПРАВОВА СПЕЦИФІКА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ТА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ ПРАЦІ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ